

„Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości...”. O miłości w Starym i Nowym Testamencie

Materiał zawiera 37 ćwiczeń, w tym 3 interaktywne, oraz 2 ilustracje.

Materiał składa się z sekcji: „*Pieśń nad Pieśniami*”, „*Oblubienica* Dantego Gabriela Rossettiego”, „Osiem błogosławieństw”, „*Kazanie na górze* Cosima Rosselliego”, „Hymn o miłości”, „Rodzaje miłości”, „Pieśń o miłości”, „Piękna nieznajoma”, „*Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości...*”, „Czy można pokochać wroga?”, „O związkach małżeńskich”, „Zadaniowo”.

Materiał zawiera 2 ilustracje (fotografie, obrazy, rysunki), 42 ćwiczenia, w tym 2 ćwiczenia interaktywne.

Zasób zawiera fragment opracowania dotyczący różnych sposobów odczytania „*Pieśń nad Pieśniami*”. Tekst opatrzony jest zestawem zadań i ćwiczeniami interaktywnymi sprawdzającymi rozumienie czytanego tekstu.

Zasób zawiera fragment „*Pieśni nad Pieśniami*” i zadania dotyczące analizy i interpretacji tekstu.

Zasób zawiera obraz „*Oblubienica*” Dantego Gabriela Rossettiego i otwarte pytanie dotyczące odwołań obrazu do „*Pieśni nad Pieśniami*”.

Zasób składa się z fragmentu Ewangelii wg św. Mateusza (*Kazanie na górze*) i zestawu ćwiczeń dotyczących analizy i interpretacji tekstu.

Zasób składa się z obrazu *Kazanie na górze* Cosima Rosselliego i otwartych pytań do tekstu związanych z obrazem i tekstem biblijnym.

Zasób składa się z tekstu opartego na książce „*Cztery miłości*” C. S. Lewis i zestawu pytań sprawdzających rozumienie tekstu, kształcących umiejętność argumentowania i wyszukiwania informacji.

Zasób zawiera „*Pieśń o miłości*” Hafiza i pytanie otwarte dotyczące podobieństw i różnic z „*Pieśnią nad Pieśniami*”.

Zasób zawiera fragment Ewangelii o miłości nieprzyjaciół i zestaw pytań otwartych ukierunkowanych na umiejętność argumentowania.

Zasób zawiera obszerny fragment Listu św. Pawła i polecenie dotyczące sformułowania notatki na podstawie tekstu.

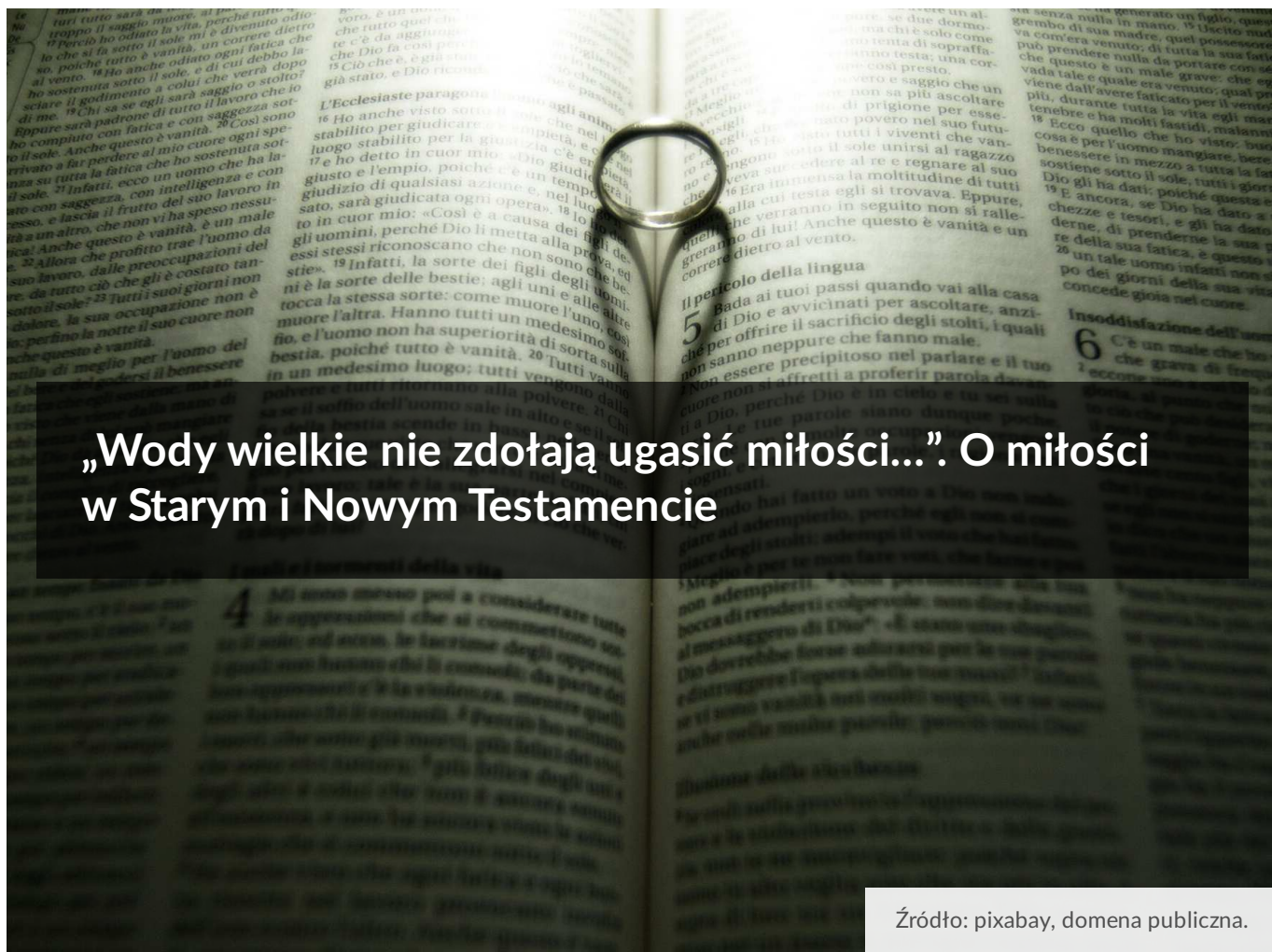
Zasób zawiera fragment powieści „Imię róży” U. Eco oraz dwa zadania otwarte odnoszące się do tekstu.

Zasób składa się z cytatu z „Pieśni nad Pieśniami” i polecenia otwartego dotyczącego napisania opowiadania lub wiersza.

Zasób zawiera polecenie utworzenia krzyżówki (wraz z filmem instruktażowym) oraz zadania otwarte dotyczące korespondencji sztuk (biblijne inspiracje).

Bibliografia:

- Źródło: Zenon Ziółkowski, *Najtrudniejsze strony Biblii*, Warszawa 1989, s. 104–106.
- Źródło: *Pieśń*, [w:] *Pieśni miłosne Hafiza*, tłum. Władysław Duleba, Kraków 1973, s. 57–58.
- Źródło: Cosimo Rosselli, *Kazanie na Górze*, 1481, Kaplica Sykstyńska, Watykan, domena publiczna.
- Źródło: *Ewangelia wg św. Mateusza*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.
- Źródło: *Pieśń nad Pieśniami*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.
- Źródło: Katarzyna Bomba, *Romeo i Julia, czyli miłość mocna jak śmierć*, Kraków 2002, s. 25–28.
- Źródło: *Hymn o miłości, 1 List do Koryntian*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.
- Źródło: *1 List do Koryntian*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.
- Źródło: *Pieśń nad Pieśniami*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.
- Źródło: *Ewangelia wg św. Mateusza*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.
- Źródło: Umberto Eco [czyt. Umberto Eko], *Imię róży*, tłum. Adam Szymański, Warszawa 1987, s. 286.

„Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości...”. O miłości w Starym i Nowym Testamencie

Źródło: pixabay, domena publiczna.

Pieśń nad Pieśniami

Kilkaset lat temu uważano, że Biblia zawiera księgi mówiące dosłownie o wszystkim, więc można w nich znaleźć odpowiedź na każde pytanie. Dziś takie przekonanie pojawia się znacznie rzadziej. Nie ma natomiast wątpliwości, że do najważniejszych tematów podejmowanych w Piśmie Świętym należy miłość.

W Starym Testamencie znalazła się księga, która wywiera niezwykle wrażenie: *Pieśń nad Pieśniami*. Dzieło napisał nieznany twórca (choć przez długi czas za autora uważano króla Salomona), prawdopodobnie między VI a III w. p.n.e. W czym tkwi niezwykłość tej księgi?

☞ Zenon Ziółkowski

Najtrudniejsze stronicy Biblii

I. Kontrowersje wokół *Pieśni nad Pieśniami* są po części wytłumaczalne, ponieważ jest ona poematem lirycznym o tematyce miłosnej. Ukazuje miłość mężczyzny i kobiety, przeżywaną w całej gamie uczuć, wyrażonych tu z istic **semicką** obrazowością i żarem, ale też z godnością i szacunkiem, jakich wymaga czystość owej

miłości. Nie pasuje więc do niej określenie 'pieśń erotyczna' we współczesnym znaczeniu tego słowa. Jeśli chodzi o interpretację *Pieśni nad Pieśniami*, zawsze należy mieć na uwadze zdanie rabiego Akiby, że jest to 'księga najświętsza' spośród Pisma. Dlaczego? [...]

II. Interpretacja najstarsza i pierwotna tej kontrowersyjnej księgi biblijnej – zarówno żydowska, jak i chrześcijańska – jest religijna. Według niej *Pieśń nad Pieśniami* jest alegorią miłości, jaką Bóg okazuje człowiekowi, który tę miłość odbiera w darze i czyni ją duszą swojej ludzkiej miłości. [...]

III. Jednakże przerośnięte tylko rozumienie treści *Pieśni nad Pieśniami* nie zadowala dzisiaj wielu jej interpretatorów. Sięgają oni głębiej w znaczenie **literalne** tej księgi i przyjmują je również dosłownie: jako pochwałę ludzkiej miłości, biorącej swój początek w Bogu. [...] W *Pieśni nad Pieśniami* należy widzieć również przypomnienie pierwotnej prawdy o mężczyźnie i kobiecie, którzy mogą się sobie wzajemnie oddać tylko w miłości. Inne księgi mądrościowe nie podkreślają tego znaczenia, a rolę kobiety ukazują w zadaniu rodzenia potomstwa i prowadzenia domu [...].

IV. *Pieśń nad Pieśniami* wzbogaciła więc pojęcie małżeństwa, w którym miłość jest najwyższą wartością, tworzącą prawdziwą równość między mężczyzną a kobietą. [...] *Pieśń nad Pieśniami* ukazuje nierozzerwalny związek mężczyzny i kobiety oraz ich wyłączną wierność.

Źródło: Zenon Ziółkowski, *Najtrudniejsze stronicie Biblii*, Warszawa 1989, s. 104–106.

Po przeczytaniu przytoczonego powyżej tekstu Zenona Ziółkowskiego wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 1

Wybierz tytuły z podanych poniżej i dopasuj je do fragmentów tekstu oznaczanych cyframi od I do IV.

Fragment tekstu	Tytuł
I	
II	
III	
IV	

O miłości Boga do ludzi

Małżeństwo jako trwały i nierozzerwalny związek

Niejednolita interpretacja *Pieśni nad Pieśniami*

Poemat jako źródło prawdy o miłości kobiety i mężczyzny

Źródło: zpe.gov.pl, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Zaznacz prawdziwe stwierdzenia.

Pieśń nad Pieśniami ukazuje kobietę wyłącznie jako rodzicielkę.

Pieśń nad Pieśniami to między innymi poemat miłosny.

Pieśń nad Pieśniami można zrozumieć jako utwór o relacjach między Bogiem a człowiekiem.

Pieśń nad Pieśniami to dzieło, którego nie można traktować dosłownie.

Źródło: zpe.gov.pl, licencja: CC BY 3.0.

Pieśń nad Pieśniami

Pieśń nad Pieśniami 4, 1-11

“(1) O jak piękna jesteś, przyjaciółko moja,
jakże piękna!

Oczy twe jak gołębice
za twoją zasłoną.

Włosy twe jak stado **kóz**
falujące na górach **Gileadu**.

(2) Zęby twe jak stado owiec strzyżonych,
gdy wychodzą z kąpieli:

każda z nich ma bliźniaczą,
nie brak żadnej.

(3) Jak wstążeczka purpury wargi twe
i usta twe pełne wdzięku.

Jak okrawek **granatu** skroń twoja
za twoją zasłoną.

(4) Szyja twoja jak wieża **Dawida**,
warownie zbudowana;

tysiąc tarcz na niej zawieszono,
wszystką broń walecznych.

(5) Piersi twe jak dwoje koźląt,
bliźniąt gazeli,

co pasą się pośród lilii.

(6) Nim wiatr wieczorny powieje
i znikną cienie,

pójdę ku górze **mirry**,
ku pagórkowi kadzidła.

(7) Cała piękna jesteś, przyjaciółko moja,
i nie ma w tobie skazy.

(8) Z Libanu przyjdź, oblubienico,
z Libanu przyjdź i zbliż się!

Zstąp ze szczytu **Amany**,
z wierzchołka **Seniru i Hermonu**,
z jaskiń lwów,
z gór lampartów.

(9) Oczarowałaś me serce, **siostr**o ma, oblubienico,
oczarowałaś me serce
jednym spojrzeniem twych oczu,
jednym paciorkiem twych naszyjników.

(10) Jak piękna jest miłość twoja,
siostro ma, oblubienico,
o ileż słodsza jest miłość twoja od wina,
a zapach olejków twych nad wszystkie balsamy!

(11) Miodem najświeższym ociekają wargi twe, oblubienico,
miód i mleko pod twoim językiem,
a zapach twoich szat
jak woń Libanu.

Źródło: *Pieśń nad Pieśniami*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.

Po przeczytaniu fragmentu *Pieśni nad Pieśniami* wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 3

Wyjaśnij, dlaczego opis Oblubienicy jest zaskakujący dla dzisiejszego odbiorcy.

Ćwiczenie 4

Wypisz z tekstu porównania i powiedz, co je łączy.

Ćwiczenie 5

Wytłumacz, dlaczego do opisu Oblubienicy zostały wykorzystane elementy natury.

Ćwiczenie 6

Oblubieniec koncentruje się na opisie cielesności Oblubienicy. Wskaż w tekście uwagi odnoszące się do jej charakteru czy psychiki.

Ćwiczenie 7

Wypisz z tekstu trzy wykrzyknienia i określ, jaką w nim pełnią funkcję.

Ćwiczenie 8

Wskaż powtórzenia w poniższym fragmencie, a następnie wytłumacz, jak wpływają na odbiór tekstu.

'Oczarowałaś me serce, oblubienico, oczarowałaś me serce jednym spojrzeniem twych oczu, jednym paciorkiem twych naszyjników!'

Ćwiczenie 9

Wyjaśnij, czemu służą zastosowane w tekście środki stylistyczne i retoryczne. Wskaż także, jak tytuł tekstu wpływa na jego odbiór.

Oblubienica Dantego Gabriela Rossettiego

Zapoznaj się z obrazem *Oblubienica* Dantego Gabriela Rossettiego i wykonaj polecenie.

Dante Gabriel Rossetti *Oblubienica*

Źródło: Dante Gabriel Rossetti, *Oblubienica*, 1865, olej na płótnie, Tate Britain [czyt. Tejt Brytyn], Londyn, domena publiczna.

Ćwiczenie 10

Jak podają źródła, obraz angielskiego malarza inspirowany jest tekstem biblijnym. Znajdź na to dowody, porównując obraz z opisem Oblubienicy z *Pieśni nad Pieśniami*.

Osiem błogosławieństw

Miłość to temat, który bardzo często pojawia się też w Nowym Testamencie. Nie pomija go również Jezus, o którym czytamy w ewangeliach, że bywał na przykład na ucztach weselnych.

Jedną z jego wypowiedzi, która odnosi się do relacji międzyludzkich, jest fragment *Kazania na Górze*. Zanim Chrystus nauczył zgromadzonych modlitwy *Ojciec nasz*, wygłosił *Osiem błogosławieństw*.

“ Ewangelia wg św. Mateusza 5, 1-11

- (1) Jezus, widząc tłumy, wyszedł na górę. A gdy usiadł, przystąpili do Niego Jego uczniowie.
- (2) Wtedy otworzył swoje usta i nauczał ich tymi słowami:
Osiem błogosławieństw
- (3) Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.
- (4) Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.
- (5) Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.
- (6) Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
- (7) Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.
- (8) Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.
- (9) Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.
- (10) Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.
- (11) Błogosławieni jesteście, gdy [ludzie] wam urągają i prześladują was i gdy z mego powodu mówią kłamliwie wszystko złe na was.

Źródło: *Ewangelia wg św. Mateusza*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.

Po przeczytaniu fragmentu *Kazania na górze* wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 11

Jezus w każdym zdaniu mówi do ludzi: 'Błogosławieni...! Wyjaśnij, jak rozumiesz ten zwrot.

Ćwiczenie 12

Określ funkcje powtórzeń w tekście.

Ćwiczenie 13

Wyjaśnij, jak powinien postępować człowiek pragnący żyć w zgodzie z nauką Jezusa.

Ćwiczenie 14

Napisz, jaka obietnica kryje się w słowach Jezusa.

Kazanie na Górze Cosima Rosselliego [czyt. Kozima Roselliego]

Cosimo Rosselli [czyt. Kozimo Roselli] *Kazanie na Górze*

Źródło: Cosimo Rosselli [czyt. Kozimo Roselli], *Kazanie na Górze*, 1481, fresk, Kaplica Sykstyńska, Watykan, domena publiczna.

Polecenie 1

Przyjrzyj się freskowi *Kazanie na Górze* [Cosima Rosselli](#) lub przeczytaj jego opis. Wyjaśnij, w jakim stopniu dzieło to oddaje twoje wyobrażenie o kazaniu Jezusa na górze.

Ćwiczenie 15

Przyjrzyj się słuchaczom Jezusa ukazanym na fresku. Napisz, kim są i jakie grupy społeczne reprezentują.

Hymn o miłości

Słowa Jezusa o miłości różnią się znacząco od tych, które zawiera *Pieśń nad Pieśniami*. Jeszcze inaczej o tym uczuciu mówi św. Paweł. Początkowo nosił imię Szaweł i był jednym z największych przeciwników chrześcijaństwa – zwalczał je jako prawowierny Żyd. Jednak, jak sam twierdził, w drodze do Damaszku wydarzył się cud: oślepiony dziwnym blaskiem Szaweł spadł z konia i usłyszał głos: 'Szawle, Szawle, dlaczego mnie prześladujesz?'. Była to chwila nawrócenia, która zmieniła całe życie Pawła.

Św. Paweł należał do tych chrześcijan, którzy pragnęli, by nowa wiara nie stała się religią wyłącznie Żydów. Dlatego odbywał podróże i działał na terenie Azji Mniejszej, Europy oraz Bliskiego Wschodu.

Ćwiczenie 16

Święty Paweł nazywany jest Apostołem Narodów, choć przecież nie należał do tych, których Jezus wybrał na swych towarzyszy. Wyjaśnij, dlaczego św. Pawła określa się mianem apostoła.

Listy św. Pawła były kierowane do kościołów w różnych miastach południowo-wschodniej Europy. Odbiorcami dwóch takich listów byli mieszkańcy greckiego miasta Korynt. W pierwszym z nich znalazł się fragment nazwany później *Hymnem o miłości*.

“ **Hymn o miłości, 1 List do Koryntian 13, 1-13**

(1) Gdybym mówił językami ludzi i aniołów,
a miłości bym nie miał,
stałbym się jak miedź brzęcząca
albo cymbał brząający.

(2) Gdybym też miał dar prorokowania
i znał wszystkie tajemnice,
i posiadał wszelką wiedzę,
i wszelką [możliwą] wiarę, tak iżbym góry przenosił,
a miłości bym nie miał,
byłbym niczym.

(3) I gdybym rozdał na jałmużnę całą majątność moją,
a ciało wystawił na spalenie,
lecz miłości bym nie miał,
nic bym nie zyskał.

(4) Miłość cierpliwa jest,
łaskawa jest.

Miłość nie zazdrości,
nie szuka pokłasku,
nie unosi się pychą;

(5) nie dopuszcza się bezwstydu,
nie szuka swego,
nie unosi się gniewem,
nie pamięta złego;

(6) nie cieszy się z niesprawiedliwości,
lecz współweseli się z prawdą.

(7) Wszystko znosi,
wszystkiemu wierzy,
we wszystkim pokłada nadzieję,
wszystko przetrzyma.

(8) Miłość nigdy nie ustaje,
[nie jest] jak prorocтва, które się skończą,
albo jak dar języków, który zniknie,
lub jak wiedza, której zabraknie.

(9) Po części bowiem tylko poznajemy,
po części prorokujemy.

(10) Gdy zaś przyjdzie to, co jest doskonałe,
zniknie to, co jest tylko częściowe.

(11) Gdy byłem dzieckiem,
mówiłem jak dziecko,
czułem jak dziecko,
myślałem jak dziecko.

Kiedy zaś stałem się mężem,
wyzbyłem się tego, co dziecięce.

(12) Teraz widzimy jakby w zwierciadle, niejasno;
wtedy zaś [zobaczymy] twarzą w twarz:
Teraz poznaję po części,
wtedy zaś poznam tak, jak i zostałem poznany.

(13) Tak więc trwają wiara, nadzieja, miłość – te trzy:
z nich zaś największa jest miłość.

Źródło: *Hymn o miłości, 1 List do Koryntian*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.

Wykonaj poniższe polecenia.

Ćwiczenie 17

Podziel tekst na odrębne części tematyczne. Uzasadnij swój podział.

Ćwiczenie 18

Wymień podane w utworze wartości życiowe, od których miłość jest ważniejsza.

Ćwiczenie 19

Wypisz z utworu cytaty mówiące o tym, czego w miłości trzeba się wystrzegać.

Ćwiczenie 20

Wytlumacz, dlaczego przytoczony fragment listu św. Pawła można nazwać hymnem.

Ćwiczenie 21

Sformułuj tezę odzwierciedlającą przesłanie hymnu.

Rodzaje miłości

((Katarzyna Bomba

Romeo i Julia, czyli miłość mocna jak śmierć

C. S. Lewis znany z cyklu narnijskiego pisarz angielski, [...] w książce *Cztery miłości* omawia, czym są: Przywiązanie, Caritas, Przyjaźń, Eros. Można je za cytowanym autorem scharakteryzować następująco:

Przywiązanie

Najpokorniejsza, najbardziej rozpowszechniona miłość [...]. Istnieje ona między matką i dzieckiem, człowiekiem i psem. Między rodzeństwem. Nawet między psem i kotem. [...]

Caritas

To działająca w człowieku Boska Miłość-dar. Sprawia, że człowiek jest zdolny pokochać tych, którzy w naturalnym porządku rzeczy nie wzbudzają miłości: trędowatych, przestępców, wrogów, kretynów, ludzi ponurych, nadętych, kostycznych. [...]

Przyjaźń

[...] Już starożytnym przyjaźń wydawała się najszcześniejszą, najbardziej ludzką z miłości [...]. Przyjaźń jest miłością równie wielką jak Eros. Gdyby nie Eros, nikt z nas nie zostałby poczęty, gdyby nie przywiązanie, nikt z nas nie zostałby odchowany, ale to przyjaźń wznosi człowieka do poziomu bogów czy aniołów. Przyjaźń rodzi się ze zwykłego koleżeństwa [...].

Eros

Eros w mitologii greckiej był bowiem bogiem miłości. [...] Był czczony jako jedna z głównych sił przyrody, utrzymująca ciągłość gatunku i zabezpieczająca zawartość wszechświata. [...] Eros wywołuje stan nazywany powszechnie zakochaniem [...]. Eros sprawia, że mężczyzna naprawdę pragnie, nie kobiety w ogóle, ale tej jednej jedynej. [...] Bez Erosa żądza płciowa, jak każda żądza, jest faktem dotyczącym tylko nas samych. Z Erosem dotyczy raczej ukochanej istoty.

Źródło: Katarzyna Bomba, *Romeo i Julia, czyli miłość mocna jak śmierć*, Kraków 2002, s. 25–28.

Po zapoznaniu się z poglądami Clive'a Staplesa Lewisa wykonaj poniższe polecenia i ćwiczenia.

Polecenie 2

Sprawdź w różnych słownikach języka polskiego znaczenie haseł: *przywiązanie*, *przywiązany*. Czy zgadzasz się z C. L. Lewisem, że miłość między matką a dzieckiem to przywiązanie? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Polecenie 3

Podaj argumenty przemawiające za tym, że przyjaźń jest rodzajem miłości.

Ćwiczenie 22

Wyjaśnij, dlaczego zdaniem C. S. Lewisa miłość rozumiana jako Eros nie jest równoznaczna z popędem płciowym.

Polecenie 4

Który z rodzajów miłości wspomnianych w tekście C. S. Lewisa uważasz za najbardziej bezinteresowny? Dlaczego?

Pieśń o miłości

((Hafiz

Pieśń

Nie żałuj, wietrze, ciągnij
od domu mojej miłości,
nie żałuj wieści od niej
biednemu zakochanemu.

Z wdzięczności za to, że podziw
budzisz w spragnionym sercu,
nie żałuj tchnienia zbliżenia
ptakowi świtu, o różo!

Patrzyłem w ciebie jak w księżyc,
gdy byłaś jeszcze w nowiu,
nie żałuj moim oczom
teraz, gdy jesteś w pełni.

Świat i wszystko, co na nim,
jest mały i krótkotrwały:
nie żałuj mi tego, co godne
poznania wśród tych marności.

Teraz, gdy źródłem słodczy
jest rubin twój cudowny,
nie żałuj cukru papudze,
powiedz choć jedno słowo.

Na widnokręgi poeta
wyniesie chwałę twoją:
Nie żałuj mu zasobów
koniecznych w takiej podróży.

Jeżeli żądasz, bym ciebie
wspominał z miłością, powiem:
Nie żałuj srebra i złota
za cenę dobrego słowa.

Rozwieją się dymy smutku,
będzie pogoda, Hafizie,
nie żałuj powodzi oczu
na szlaku tej ciężkiej wędrówki.

Źródło: *Pieśń*, [w:] *Pieśni miłosne Hafiza*, tłum. Władysław Dulęba, Kraków 1973, s. 57–58.

Ćwiczenie 23

Przeczytaj uważnie wiersz Hafiza, XIV-wiecznego cenionego poety perskiego. Ustal, jaki środek stylistyczny dominuje w tym utworze i jaki ton nadaje całemu wierszowi.

Ćwiczenie 24

Porównaj wiersz Hafiza z *Pieśnią nad Pieśniami*. Wypisz w punktach podobieństwa i różnice.

Piękna nieznajoma

((Umberto Eco [czyt. Umberto Eko]

Imię róży

Nagle dziewczeczka zdała mi się jako czarna i piękna oblubienica, o której opowiada *Pieśń nad Pieśniami*. Ubrana była w znoszoną sukienkę z grubego sukna [...], a na szyi naszyjnik z kolorowych i, mniemam, bardzo tanich kamyków. Ale głowa wznosiła się dumnie na białej szyi niby wieża z kości słoniowej, a jej oczy były jasne jak sadzawki w Hesebonie, nos był wieżą Libanu, warkocze jej głowy purpura. Tak, jej włosy zdały mi się niby trzoda kóz, zęby niby trzoda owiec, które wyszły z kąpieli wszystkie mające po dwojgu jagniąt, a niepłodnej nie masz między nimi. **'O jakżeś piękna, przyjaciółko moja, o jakżeś piękna! – szepnąłem – włosy twoje jak stada kóz, które zstąpiły z góry Galaad, jak wstęga karmazynowa wargi twoje, jak płatek jabłka granatowego tak jagody twoje, szyja twoja jak wieża Dawidowa, tysiąc tarcz wisi na niej'**. I rozważałem, przerażony i porwany zachwyceniem, kimże była ta, która powstawała przede mną niby zorza, piękna jak księżyc, jaśniejąca jak słońce [...].

Źródło: Umberto Eco [czyt. Umberto Eko], *Imię róży*, tłum. Adam Szymański, Warszawa 1987, s. 286.

Przeczytaj fragment powieści *Imię róży* pióra wybitnego włoskiego znawcy średniowiecza [Umberta Eco](#) wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 25

W tekście przedstawione jest spotkanie młodego mnicha z przypadkowo poznaną dziewczyną. Wyjaśnij, dlaczego mnich opisuje dziewczynę w taki właśnie sposób.

Ćwiczenie 26

Przeredaguj wyróżnione w tekście zdanie w taki sposób, by nie nawiązywało do *Pieśni nad Pieśniami*.

Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości...

“ **Pieśń nad Pieśniami 8, 7**

(7) Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości,
nie zatopią jej rzeki.

Jeśli by kto oddał za miłość całe bogactwo swego domu,
pogardzą nim tylko.

Źródło: *Pieśń nad Pieśniami*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.

Przeczytaj przytoczony fragment *Pieśni nad Pieśniami* i wykonaj polecenie.

Polecenie 5

Napisz wiersz lub opowiadanie o miłości. Swojej pracy nadaj tytuł: 'Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości...!'

Czy można pokochać wroga?

« Ewangelia wg św. Mateusza 5, 43-48

Miłość nieprzyjaciół

(43) Słyszeliście, że powiedziano: Będziesz miłował swego bliźniego, a nieprzyjaciela swego będziesz nienawidził. (44) A Ja wam powiadam: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladują; (45) tak będziecie synami Ojca waszego, który jest w niebie; ponieważ On sprawia, że słońce Jego wschodzi nad złymi i nad dobrymi, i On zsyła deszcz na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. (46) Jeśli bowiem miłujecie tych, którzy was miłują, cóż za nagrodę mieć będziecie? Czyż i celnicy tego nie czynią? (47) I jeśli pozdrawiacie tylko swych braci, cóż szczególnego czynicie? Czyż i poganie tego nie czynią? (48) Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski.

Źródło: Ewangelia wg św. Mateusza, [w:] Biblia Tysiąclecia, Poznań 1983.

Po przeczytaniu przytoczonego fragmentu Ewangelii wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 27

W opracowaniach dotyczących tej wypowiedzi Jezusa pojawia się określenie: *rewolucyjne słowa*. Wyjaśnij, w czym tkwiła rewolucyjność nauki Chrystusa.

Polecenie 6

Napisz, czy zgadzasz się z tym, że można pokochać wroga. Uzasadnij swoją opinię.

O związkach małżeńskich

“ 1 List do Koryntian 7, 1-16

Małżeństwo

(1) Co do spraw, o których pisaliście, to dobrze jest człowiekowi nie łączyć się z kobietą. (2) Ze względu jednak na niebezpieczeństwo rozpusty niech każdy ma swoją żonę, a każda swojego męża. (3) Mąż niech oddaje powinność żonie, podobnie też żona mężowi. (4) Żona nie rozporządza własnym ciałem, lecz jej mąż; podobnie też i mąż nie rozporządza własnym ciałem, ale żona. (5) Nie unikajcie jedno drugiego, chyba że na pewien czas, za obopólną zgodą, by oddać się modlitwie; potem znów wróćcie do siebie, aby – wskutek niewstrzeżliwości waszej – nie kusił was szatan. (6) To, co mówię, pochodzi z wyrozumiałości, a nie z nakazu.

(7) Pragnąłbym, aby wszyscy byli jak i ja, lecz każdy otrzymuje własny dar od Boga: jeden taki, a drugi taki. (8) Tym zaś, którzy nie wstąpili w związki małżeńskie, oraz tym, którzy już owdowieli, mówię: dobrze będzie, jeśli pozostaną jak i ja. (9) Lecz jeśli nie potrafiliby zapanować nad sobą, niech wstępują w związki małżeńskie! Lepiej jest bowiem żyć w małżeństwie, niż płonąć. (10) Tym zaś, którzy trwają w związkach małżeńskich, nakazuję nie ja, lecz Pan: Żona niech nie odchodzi od swego męża! (11) Gdyby zaś odeszła, niech pozostanie samotną albo niech się pojedna ze swym mężem. Mąż również niech nie odda żony. (12) Pozostałym zaś mówię ja, nie Pan: Jeśli któryś z braci ma żonę niewierzącą i ta chce razem z nim mieszkać, niech jej nie odda! (13) Podobnie jeśli jakaś żona ma niewierzącego męża i ten chce razem z nią mieszkać, niech się z nim nie rozstaje! (14) Uświęca się bowiem mąż niewierzący dzięki swej żonie, podobnie jak świętość osiągnie niewierząca żona przez 'brata'. W przeciwnym wypadku dzieci wasze byłyby nieczyste, teraz zaś są święte. (15) Lecz jeśli strona niewierząca chciała odejść, niech odejdzie! Nie jest skępowany ani 'brat', ani 'siostra' w tym wypadku. Albowiem do życia w pokoju powołał nas Bóg. (16) A skądże zresztą możesz wiedzieć,

żono, że zbawisz twego męża? Albo czy jesteś pewien, mężu, że zbawisz swoją żonę?

Źródło: *1 List do Koryntian*, [w:] *Biblia Tysiąclecia*, Poznań 1983.

Po przeczytaniu powyższego fragmentu listu św. Pawła wykonaj polecenie.

Ćwiczenie 28

Wypisz z Listu do Koryntian pięć sformułowań świadczących o tym, że styl biblijny cechują nakazy i upomnienia.

Ćwiczenie 29

Wyjaśnij, jaką funkcję pełni list św. Paweł i co na to wskazuje.

Zadaniowo

Polecenie 7

Wyszukaj w dowolnym źródle obraz [Marca Chagalla](#) *Pieśń nad Pieśniami IV* i dokładnie mu się przyjrzyj. Napisz – przywołując cytaty z biblijnej księgi – list Chagalla do przyjaciela. Wyjaśnij w nim powód takiego zatytułowania obrazu.

Ćwiczenie 30

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.